

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

ΕΘΝΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

Εξοχότατε κ. Πρωθυπουργέ,

επιτρέψτε μου να σας διαβιβάσω τα πρακτικά των τριών Συνεδριάσεων της Ολομέλειας του Εθνικού Συμβουλίου Παιδείας (7^{ης}, 8^{ης} και 9^{ης}) τα οποία περιλαμβάνουν τις τοποθετήσεις (εισηγήσεις) του Προέδρου καθώς και τις γραπτές τοποθετήσεις των μελών του Συμβουλίου, όπως αυτές διαμορφώθηκαν μετά τη διεξοδική συζήτηση κάθε θέματος. Επιτρέψτε μου επίσης να σας διαβιβάσω τις ηχογραφημένες συζητήσεις των συνεδριάσεων αυτών, που αφορούσαν τα ακόλουθα θέματα, τα οποία σχετίζονται με την επιχειρούμενη μεταρρύθμιση στην Ανώτατη εκπαίδευση.

- 1.Το διοικητικό μοντέλο στην τριτοβάθμια εκπαίδευση.**
- 2.Ακαδημαϊκή οργάνωση: Σχέση Σχολής-Τμήματος (Προγράμματα σπουδών).**
- 3. Ρυθμίσεις που σχετίζονται με το προσωπικό των Πανεπιστημίων και των ΤΕΙ.**
- 4. Τρόποι μετάδοσης της γνώσης στην Ανώτατη Εκπαίδευση.**
- 5. Ο χάρτης της Ανώτατης Εκπαίδευσης: χωροταξία ακαδημαϊκών μονάδων και εύρος / θεματική γνωστικών αντικειμένων.**

Οι συζητήσεις διεξήχθησαν μέσα σε εξαιρετικό κλίμα και έτσι είχαμε την ευκαιρία να διερευνήσουμε σε βάθος τα διάφορα θέματα. Θα ήθελα να ευχαριστήσω θερμώς όλα τα μέλη του Συμβουλίου για την πολύ γόνιμη συμμετοχή τους στο Διάλογο.

Με το κείμενο που ακολουθεί επιχειρώ να σκιαγραφήσω, στο μέτρο του δυνατού, τις διάφορες τάσεις που αναπτύχθηκαν κατά τη συζήτηση των θεμάτων. Το εγχείρημα δεν είναι και τόσο εύκολο καθώς συνδέεται αναπόφευκτα με επιλογές για τις οποίες έχω αναγκαστικά την ευθύνη. Γιαυτό θεωρώ το κείμενο αυτό εντελώς υποβοηθητικό, χρήσιμο ωστόσο στο πλαίσιο της συμβουλευτικής λειτουργίας του Συμβουλίου. Για την λεπτομερή «ανάγνωση» των απόψεων των μελών του Συμβουλίου θα πρέπει να ανατρέξει κανείς στις γραπτές τοποθετήσεις τους που παρατίθενται στα πρακτικά ή και στα ηχητικά δεδομένα που σας διαβιβάζουμε. Κατά τη διάρκεια των συζητήσεων έγιναν και πολύ ενδιαφέρουσες τοποθετήσεις σε θέματα παιδείας με γενικότερο χαρακτήρα που δεν εστίαζαν στο υπό συζήτηση θέμα. Τις απόψεις αυτές μπορείτε επίσης να δείτε τόσο στα γραπτά πρακτικά όσο και στα ηχητικά δεδομένα.

Κατά την 7^η συνεδρίαση της Ολομέλειας του ΕΣΥΠ (26 Ιανουαρίου 2011) μας απασχόλησε **«Το διοικητικό μοντέλο για την τριτοβάθμια εκπαίδευση»**. Σε ό,τι αφορά τη σκοπιμότητα και την κατεύθυνση της αλλαγής θα μπορούσε να διακρίνει κανείς εντελώς χονδρικά τις ακόλουθες τρεις τάσεις: μία που δέχεται καταρχήν την ανάγκη αλλαγών στο διοικητικό μοντέλο προς την κατεύθυνση που σκιαγραφούν οι προτάσεις του κειμένου διαβούλευσης, χωρίς αναγκαστικά να συμφωνεί σε όλα τα σημεία με αυτό, μία άλλη που ευνοεί σε γενικές γραμμές το υπάρχον διοικητικό μοντέλο με αρκετά σημαντικές τροποποιήσεις που το βελτιώνουν και μία τρίτη που διαπιστώνει την ανάγκη για αλλαγές, χωρίς να είναι ευδιάκριτη η προτεινόμενη κατεύθυνση.

Ειδικότερα για **το Συμβούλιο**, στο πλαίσιο της πρώτης τάσης διατυπώθηκε η ανάγκη για τη θεσμοθέτηση του Συμβουλίου ως του ανώτατου θεσμικού οργάνου με εποπτικές – εγκριτικές αρμοδιότητες, με εσωτερικά και εξωτερικά μέλη που θα αντλούν τη νομιμοποίησή τους από την ακαδημαϊκή κοινότητα. Στο πλαίσιο της δεύτερης τάσης υποστηρίχθηκε, ότι αυτό θα μπορούσε «να θεσμοθετηθεί ως όργανο ελέγχου άμεσα εκλεγμένο στο οποίο θα μπορούσε να προβλεφθεί και η συμμετοχή μελών εκτός ΑΕΙ (όπου όμως η πλειοψηφία θα είναι μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας) με διακριτές αρμοδιότητες που να λειτουργεί στο πλαίσιο της αυτοδιοίκησης των ΑΕΙ και να δρα εξισορροπητικά προς την μοναδική σήμερα εξουσία του Πρύτανη/Πρόεδρου και της Συγκλήτου/Συνέλευσης.» Στο πλαίσιο της δεύτερης τάσης, αυτό θα μπορούσε επίσης να θεσμοθετηθεί ως «Συμβούλιο στρατηγικού σχεδιασμού και κοινωνικής λογοδοσίας», κυρίως με συμβουλευτικές αρμοδιότητες, που να λειτουργεί παράλληλα προς τη Σύγκλητο. Αυτό θα πρέπει να αποτελείται κατά πλειοψηφία από εκλεγμένα μέλη ΔΕΠ ή ΕΠ διαφορετικά από αυτά που συμμετέχουν στη Σύγκλητο και από εξωτερικά μέλη. Τα εξωτερικά μέλη, τα οποία μπορεί να είναι είτε Έλληνες είτε διεθνείς προσωπικότητες με εμπειρία στην διοίκηση και στρατηγικές ανάπτυξης ακαδημαϊκών ιδρυμάτων, επιλέγονται από τα ακαδημαϊκά όργανα του Ιδρύματος.

Για τον τρόπο εκλογής Πρύτανη/Πρόεδρου ΤΕΙ και Κοσμήτορα/Διευθυντή στο πλαίσιο της πρώτης τάσης προτάθηκαν δύο διαδικασίες που και οι δύο περιλαμβάνουν εμπλοκή του Συμβουλίου και ανοιχτή προκήρυξη. Η πρώτη ολοκληρώνεται στο Συμβούλιο, ενώ η δεύτερη περιλαμβάνει τελική εκλογή από τα μέλη ΔΕΠ. Στο πλαίσιο της δεύτερης τάσης υποστηρίχθηκε ότι η διατήρηση του υπάρχοντος μοντέλου άμεσης εκλογής της ακαδημαϊκής ηγεσίας θα μπορούσε να συνοδευτεί με αλλαγές που θα μπορούσαν να προβλεφθούν για τις εκλογικές διαδικασίες και τη σύνθεση των εκλεκτορικών σωμάτων για την εκλογή Πρύτανη/Πρόεδρου, Κοσμήτορα/Διευθυντή και Προέδρου/Προϊσταμένου ώστε να αντιμετωπιστούν φαινόμενα συναλλαγής ή κομματικών επιρροών μετά από συζήτηση με τα μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας. Επίσης στο πλαίσιο της δεύτερης τάσης υποστηρίχθηκε ότι ο Πρύτανης/Πρόεδρος ΤΕΙ και όλα τα μονοπρόσωπα όργανα του Ιδρύματος θα πρέπει εκλέγοντα από τα μέλη ΔΕΠ και ΕΠ.

Για τη συγκρότηση της **Συγκλήτου/Συνέλευσης** στο πλαίσιο της πρώτης τάσης υποστηρίχθηκε ότι αυτή θα πρέπει να είναι ολιγομελής και ότι θα μπορούσαν να συμμετέχουν ο Πρύτανης/Πρόεδρος, οι Κοσμήτορες/Διευθυντές των Σχολών, εκπρόσωπος των φοιτητών εκλεγμένος από το σύνολό τους, εκπρόσωπος όλων των λοιπών μελών της ακαδημαϊκής κοινότητας εκλεγμένος από το σύνολό τους και ο Γενικός Γραμματέας χωρίς δικαίωμα ψήφου. Στο πλαίσιο της δεύτερης τάσης υποστηρίχθηκε ότι η Σύγκλητος και το Συμβούλιο του ΤΕΙ πρέπει να παραμείνουν τα ανώτατα όργανα διοίκησης των Ιδρυμάτων και ότι τα συλλογικά όργανα θα πρέπει να είναι ολιγομελή, ενώ τα μέλη των συλλογικών οργάνων θα πρέπει να εκλέγονται από τις αντίστοιχες ομάδες της ακαδημαϊκής κοινότητας που εκπροσωπούνται σε αυτά. Σε ορισμένες τοποθετήσεις υπονοείται ότι τα σημερινά όργανα και η σύνθεσή τους θα πρέπει να παραμείνουν πρακτικά ως έχουν.

Μια πολύ ενδιαφέρουσα άποψη που κατατέθηκε στο πλαίσιο του Διαλόγου αφορά **στη φοιτητική συμμετοχή** στη διοίκηση του ιδρύματος, ιδιαίτερα σε θέματα τα οποία άπτονται των ενδιαφερόντων των φοιτητών, όπως θέματα σπουδών, φοιτητικής μέριμνας, διεθνών εκπαιδευτικών ανταλλαγών, πολιτισμού, αθλητισμού, κ.ά., μέσω δημοκρατικά εκλεγμένων εκπροσώπων τους. Προτείνεται ότι τόσο η έκταση όσο και ο τρόπος συμμετοχής των φοιτητών στα συλλογικά όργανα διοίκησης ή στην ανάδειξη ατόμων σε θέσεις διοίκησης, να ρυθμίζεται από τον εσωτερικό κανονισμό κάθε Ιδρύματος μέσα στα γενικά πλαίσια που καθορίζει ο νόμος.

Κατά την 8η συνεδρίαση της Ολομέλειας του ΕΣΥΠ (2 Φεβρουαρίου 2011) μας απασχόλησαν η **Ακαδημαϊκή οργάνωση: Σχέση Σχολής-Τμήματος (Προγράμματα σπουδών) και οι ρυθμίσεις που σχετίζονται με το προσωπικό των Πανεπιστημίων και των ΤΕΙ.**

Σε ό,τι αφορά την **ακαδημαϊκή οργάνωση** το ενδεχόμενο ανάδειξης της Σχολής ως της στοιχειώδους διοικητικής μονάδας κάποιου Ιδρύματος, με το Τμήμα να αποτελεί τη στοιχειώδη ακαδημαϊκή μονάδα συγκέντρωσε ευρύτατη συναίνεση, αν και υποστηρίχθηκε και η διατήρηση της σημερινής δομής.

Η εισαγωγή φοιτητών σε Σχολή αντί σε Τμήμα συγκέντρωσε καταρχήν ευρεία αποδοχή στο πλαίσιο της εσωτερικής φοιτητικής κινητικότητας σε μια συγκεκριμένη Σχολή, ενώ αναπτύχθηκαν και παράλληλοι τρόποι για την επίτευξη αυτής της κινητικότητας. Ταυτόχρονα όμως αναφέρθηκαν και οι δυσκολίες του εγχειρήματος (ανομοιομορφία Σχολών, απομονωμένα Τμήματα, επίτευξη αδιάβλητης διαδικασίας επιλογής από το πρώτο στο δεύτερο έτος) που θα πρέπει να αντιμετωπισθούν για να καταστήσουν εφικτή την υλοποίηση της ιδέας. Στο πλαίσιο αυτό υποστηρίχθηκε ότι θα μπορούσε η μεταβολή αυτή να αποφασίζεται από το κάθε Πανεπιστήμιο/ Σχολή που θα καθορίζει και τα λεπτομερή κριτήρια και προϋποθέσεις μετάβασης από το πρώτο έτος στο Τμήμα. Υποστηρίχθηκε, τέλος, ότι η μεταβολή αυτή που συνδέεται με τις εισαγωγικές εξετάσεις δεν θα πρέπει να επιβαρύνει τον υποψήφιο με διπλές εξετάσεις (και άρα διπλή φροντιστηριακή επιβάρυνση).

Σε ότι αφορά την Ίδρυση Σχολής Μεταπτυχιακών Σπουδών σε κάθε Ίδρυμα το Σώμα φάνηκε μάλλον μοιρασμένο με περίπου το 1/3 των γραπτών τοποθετήσεων να συμφωνούν με την ιδέα, με το 1/3 να διαφωνεί πλήρως ή να εκφράζει σοβαρές επιφυλάξεις και το υπόλοιπο 1/3 να μην τοποθετείται επί του θέματος.

Σε ό,τι αφορά τις **ρυθμίσεις που σχετίζονται με το προσωπικό των Πανεπιστημίων και των ΤΕΙ**, στο εισηγητικό κείμενο επισημάνθηκε ότι με αρκετές ρυθμίσεις επιδιώκεται να γίνει πιο ουσιαστική η αυτοτέλεια των Ιδρυμάτων, αφού πολύ σημαντικά θέματα προτείνεται να εμπíπτουν στη δικαιοδοσία τους, ενώ διευκολύνεται η συνεργασία των Ιδρυμάτων με σημαντικούς επιστήμονες που εργάζονται στο εξωτερικό και ενθαρρύνεται η συνέχιση της ερευνητικής εργασίας από τα μέλη ΔΕΠ που κατέχουν ήδη μόνιμες θέσεις καθώς και η παροχή δωρεών προς τα Ιδρύματα.

Υπήρξε ευρύτατη συναίνεση (αλλά όχι ομοφωνία) για τον περιορισμό των βαθμίδων από τέσσερις σε τρεις συνοδευόμενη από την παρατήρηση ότι αυτό θα έπρεπε να ισχύσει και για τα ΤΕΙ και να προβλεφθούν μεταβατικές διατάξεις για το προσωπικό που υπηρετεί σήμερα.

Ευρύτατη επίσης συναίνεση (αλλά όχι ομοφωνία) υπήρξε και για την προτεινόμενη αυτοτελή κρίση για την εξέλιξη των μελών ΔΕΠ, με τις παρατηρήσεις ότι «οι πιθανότητες εσωστρέφειας και εσωτερικής αναπαραγωγής περιορίζονται από τη συγκρότηση εκλεκτορικών με επαυξημένη συμμετοχή εκλεκτόρων εκτός του ΑΕΙ ή/και της χώρας», ότι «η αξιοκρατική αρχική εκλογή μετράει πολύ περισσότερο από την μετέπειτα εξελικτική του πορεία που μπορεί να είναι μια κλειστή διαδικασία.» και ότι «τα μέλη ΔΕΠ/ΕΠ θα πρέπει να μπορούν να υποβάλλουν αίτηση για ανώτερη βαθμίδα όταν έχουν τα προσόντα».

Επίσης υποστηρίχθηκε ότι η συγκρότηση των εκλεκτορικών σωμάτων και των εισηγητικών επιτροπών θα πρέπει να γίνεται από συλλογικά όργανα.

Για την καθιέρωση μη εξελίξιμης βαθμίδας διδασκόντων αναπτύχθηκαν μάλλον διαφορετικές απόψεις, όπως ότι αυτή «αποτελεί σαφή αναβάθμιση του υφιστάμενου θεσμού του συμβασιούχου βάσει του 407, τα δικαιώματα, οι συνθήκες εργασίας και οι απολαβές των οποίων έχουν απόλυτα εκφυλιστεί στην πράξη» ή ότι: «δεν θεωρούμε ότι είναι χρήσιμο να υπάρχει βαθμίδα προσωπικού με αποκλειστικά διδακτικό έργο και όχι ερευνητικό, όπως η προτεινόμενη αλλαγή της βαθμίδας του Λέκτορα, η οποία δεν θα δίνει δυνατότητα εξέλιξης. Σε σχέση, με το έκτακτο ή επικουρικό διδακτικό έργο, συμφωνούμε με τη σταδιακή κατάργηση του θεσμού των διδασκόντων του Π.Δ. 407 και προτείνουμε την αντικατάστασή τους με τον θεσμό των μεταδιδακτόρων ερευνητών στους οποίους θα ανατίθεται και διδακτικό έργο, καθώς και την αξιοποίηση του θεσμού του επισκέπτη καθηγητή. Βοηθητικό διδακτικό έργο πρέπει επίσης να ανατίθεται στους υποψήφιους διδάκτορες.». Ακόμη ότι «οι νέοι επιστήμονες δεν θα πρέπει να αντιμετωπίζονται ως «βοηθοί» που θα διευκολύνουν το διδακτικό έργο διδασκόντων ανώτερων βαθμίδων, αλλά ως ισότιμοι συνεργάτες και φορείς ενίσχυσης και ανανέωσης όλων των δραστηριοτήτων στο ακαδημαϊκό περιβάλλον».

Σε ό,τι αφορά τις προτεινόμενες ρυθμίσεις για τις αμοιβές των μελών ΔΕΠ/ΕΠ αναπτύχθηκαν επίσης διαφορετικές απόψεις: Θεωρήθηκε καταρχήν θετικό ότι «αυτές θα διασφαλίζονται από το κράτος και θα αποτελούν μέρος του τετραετούς προγραμματισμού του Ιδρύματος, αλλά και το ότι το κάθε Ίδρυμα θα έχει τη δυνατότητα παροχής επιπροσθέτων κινήτρων/αμοιβών σε ιδιαίτερα διακεκριμένα μέλη του που αναβαθμίζουν το κύρος του Ιδρύματος και της ελληνικής τριτοβάθμιας εκπαίδευσης με τη συμβολή τους στην επιστήμη» Υποστηρίχθηκε όμως ότι «Η πολιτεία έχει την υποχρέωση να διασφαλίζει την μισθοδοσία των πανεπιστημιακών πέρα και έξω από την υπογραφή ή μη «προγραμματικών συμφωνιών». Το κάθε πανεπιστήμιο μπορεί με βάση δικά του ακαδημαϊκά κριτήρια να παρέχει επιπλέον χρηματοδότηση για ερευνητικό έργο ή για επιπλέον τεχνικό-διοικητικό προσωπικό σε πανεπιστημιακούς με εξαιρετες ακαδημαϊκές επιδόσεις.». Εκφράσθηκε τέλος ο φόβος ότι η πρόταση για διαφορετικά μισθολόγια ΔΕΠ/ΕΠ θα οδηγήσει στη δημιουργία ΑΕΙ και ΔΕΠ/ΕΠ πολλών ταχυτήτων.

Κατά την 9η συνεδρίαση της Ολομέλειας του ΕΣΥΠ (9 Φεβρουαρίου 2011) μας απασχόλησαν **«οι τρόποι μετάδοσης της γνώσης στην Ανώτατη Εκπαίδευση και «ο χάρτης της Ανώτατης Εκπαίδευσης: χωροταξία ακαδημαϊκών μονάδων και εύρος / θεματική γνωστικών αντικειμένων»**

Οι τρόποι μετάδοσης της γνώσης στην Ανώτατη Εκπαίδευση συζητήθηκαν διεξοδικά. Διαπιστώθηκε ευρύτατη σύγκλιση απόψεων και ομοφωνία στις βασικές κατευθύνσεις. Επισημάνθηκαν αρχικά αρκετές αδυναμίες, όπως η κυριαρχία της διάλεξης- σε συνθήκες μεγάλα ακροατήρια- ως τεχνικής μετάδοσης της γνώσης, οι συχνά διακεκομμένες ώρες παρακολούθησης, η εξαμηνιαία εξέταση- που ελέγχει συχνά μόνο την απομνημονευτική ικανότητα του φοιτητή- ως μοναδική ουσιαστικά μέθοδος αξιολόγησης της γνώσης, η προσφυγή στη χρήση ενός βιβλίου κατά μάθημα, η πληθωρικότητα πολλών προγραμμάτων σπουδών, ο υπερβολικά μεγάλος χρόνος επαφής «διδάσκοντα - διδασκόμενου» και η περιορισμένη χρήση των πληροφορικών τεχνολογιών. Αναφέρθηκαν, επιπλέον, ελλείψεις υποδομών και διδασκόντων, το πρόβλημα διδασκόντων που παραμένουν 1-2 ημέρες στην έδρα του ιδρύματος, ο μεγάλος αριθμός φοιτητών ανά διδάσκοντα σε βασικά υποχρεωτικά μαθήματα, ο μεγάλος αριθμός εξεταστικών περιόδων, η έλλειψη φυσικής και ηλεκτρονικής προσβασιμότητας για άτομα με ειδικές ανάγκες κ.α.

Με βάση τις παραπάνω διαπιστώσεις αναγνωρίστηκε η ανάγκη για τον εκσυγχρονισμό των μεθόδων μετάδοσης της γνώσης, κάτι που δημιουργεί υποχρεώσεις σε όλους (Πολιτεία, Ιδρύματα, Ακαδημαϊκές μονάδες, Διδάσκοντες και Διδασκόμενους). Ειδικότερα υποστηρίχθηκε η διαίρεση των μεγάλων ακροατηρίων σε μικρότερα για τα βασικά μαθήματα και η χρήση, σε όσο γίνεται μεγαλύτερη έκταση, συμπληρωματικών πρακτικών ως προς τη διάλεξη (η αναγκαιότητα της οποίας δεν αμφισβητείται), όπως η φροντιστηριακή και η εργαστηριακή άσκηση σε μικρές ομάδες φοιτητών, οι γραπτές εργασίες τις οποίες θα παρουσιάζουν οι φοιτητές, τα σεμινάρια, οι συχνές επισκέψεις σε χώρους όπου παράγεται ή εφαρμόζεται η επιστήμη/τεχνολογία, η καθημερινή εργασία στη βιβλιοθήκη και στο σπίτι, και η έμφαση στην απόκτηση δεξιοτήτων. Επισημάνθηκε η ανάγκη για την αξιολόγηση και τον εξορθολογισμό αρκετών προγραμμάτων σπουδών (τα οποία θα πρέπει να συγκλίνουν με τα ισχύοντα πρότυπα του Ενιαίου Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης εκπαίδευσης), για τη μείωση των ωρών επαφής, όταν αυτή είναι υπερβολικά μεγάλη, για τη μείωση των εξεταστικών περιόδων με την υποκατάσταση ή συμπλήρωση του τρόπου εξέτασης με εναλλακτικές μεθόδους συνεχούς ελέγχου της γνώσης, για τον εξορθολογισμό των διαδικασιών φοίτησης και παρακολούθησης (π.χ. υποχρεωτικότητα, προαπαιτούμενα) και για τον περιορισμό του αριθμού των μεταφερομένων μαθημάτων. Υποστηρίχθηκε, επιπλέον, η ανάπτυξη διδακτικού υλικού διαφόρων μορφών (π.χ. ηλεκτρονικού βιβλίου), η εντατική χρήση των πληροφορικών τεχνολογιών και του διαδικτύου καθώς και η ανάγκη για την υποστήριξη των μελών ΔΕΠ στη διδασκαλία, αφού σήμερα υπάρχουν επιστήμες της εκπαίδευσης που μπορούν να συνεισφέρουν, επέκταση του θεσμού της εργασιακής εμπειρίας στους αποφοίτους των Πανεπιστημίων, καθώς και η βελτίωση των υποδομών για να διευκολυνθεί η εργασία μικρών ομάδων φοιτητών και η φυσική / ηλεκτρονική προσβασιμότητα των εγκαταστάσεων για τα άτομα με ειδικές ανάγκες. Αναφέρθηκε, τέλος, ότι «ιδιαίτερα στις δύσκολες συνθήκες που περνά η χώρα θα πρέπει να υπάρχει πρόβλεψη και μέτρα για εργαζόμενους φοιτητές ή και για όσους επιλέγουν να ολοκληρώσουν τις σπουδές τους με βραδύτερους ρυθμούς».

Η χωροταξία ακαδημαϊκών μονάδων και η θεματική των γνωστικών αντικειμένων συζητήθηκαν διεξοδικά κατά την 9^η Συνεδρίαση. Στο θέμα αυτό υπήρξε ευρεία σύγκλιση απόψεων τόσο αναφορικά με τη διαπίστωση της υπάρχουσας κατάστασης όσο και για την αναγκαιότητα ρυθμίσεων που να τη βελτιώνουν.

Φάνηκε ότι η σημερινή κατάσταση χαρακτηρίζεται σε κάποιο βαθμό από μάλλον μεγάλο αριθμό Ιδρυμάτων /ακαδημαϊκών μονάδων, υπερβολική εξειδίκευση κάποιων τμημάτων (ίσως σε κάποιες περιπτώσεις για να αποκτήσουν λόγο ύπαρξης έναντι άλλων), μεγάλη διασπορά ανά την επικράτεια που συνδέεται με τη διασπορά πόρων χωρίς την επίτευξη συνεργειών, σε αρκετές περιπτώσεις ασάφεια ή αλληλοεπικαλύψεις γνωστικών αντικειμένων, υπερβολικά μεγάλο αριθμό τμημάτων με το ίδιο γνωστικό αντικείμενο (ελκυστικό για την αγορά τη δεδομένη χρονική στιγμή), Ιδρύματα με εξαιρετικά μικρό αριθμό τμημάτων ή παραρτήματα ΤΕΙ με ένα μόνο τμήμα κ.α.

Με βάση τα παραπάνω αναγνωρίσθηκε η ανάγκη για την ανάληψη μελετημένων διορθωτικών κινήσεων που να στηρίζονται σε σαφή και γνωστά σε όλους κριτήρια (ακαδημαϊκά, αναπτυξιακά,οικονομικά) σε συνεννόηση με τα Ιδρύματα, τα οποία θα πρέπει να έχουν πολύ σημαντικό ρόλο με αποφάσεις των θεσμικών οργάνων τους στο πλαίσιο του στρατηγικού σχεδιασμού ανάπτυξης του κάθε Ιδρύματος. Υποστηρίχθηκε η ανάγκη να συζητηθεί η αναδιάρθρωση ως συνέχεια μιας ουσιαστικής *αξιολόγησης* των Ιδρυμάτων/Τμημάτων, με επιστημονικές μελέτες σκοπιμότητας, και να υπάρξει μεταβατικό στάδιο για την ομαλή μετάβαση στην καινούργια αρχιτεκτονική που να λαμβάνει σοβαρά υπόψη του τις επιπτώσεις των ρυθμίσεων σε φοιτητές/απόφοιτους, μέλη ΔΕΠ/ΕΠ και διοικητικό προσωπικό.

**Ο πρόεδρος του ΕΣΥΠ
Καθηγητής Αλέξανδρος Λυκουργιώτης**